

**1934'ten 2012'ye Asturias Madencileri:
“Onlar işçiydiler, devrimciydiler ve
anarşisttiler”**

Furkan Çelik

22.10.2012

İçindekiler

1962-1963 Asturias madencileri	4
2012’de de Gelenek Sürüyor	5

Birinci Enternasyonal'in anti-otoriter İspanya kanadıyla anarşizm, İspanya topraklarında dillenmeye başlamıştı. Eşek üzerinde gezenler olarak bilinen gezgin anarşistler, İberya Yarım Adası'nı köy köy dolaşıp Bakunin'in Enternasyonal'de ortaya çıkarttığı "devletsiz özgür toplum" fikirlerini işçi ve köylülerle paylaşmışlardı.

İspanya'da sınıf hareketleri, 1920'li yıllarda yükselişe geçmişti. İspanya Devrimi'nin temelleri bu yıllardaki fabrika grevleriyle atılmaya başlanmıştı. 1920'den 1930'a kadar işçi sınıfının sayısı, iki kat artarak iki buçuk milyona ulaşmıştı. Aynı doğrultuda, İspanya burjuvazisi de tarım topraklarının %90'ına sahip olmuştu. Ezilen sınıfın yükselen kavgasıyla 1934 Asturias Ayaklanması'nda, Asturias madencileri ellerindeki silahlar bittiğinde maden ocaklarındaki dinamitleriyle ortaya koydukları direniş, 2012'ye kadar uzanan bir gelenek oluşturacaktı.

İspanya'da sağ milliyetçi partiler, monarşinin ve kilisenin desteğiyle gittikçe güçleniyordu. Servetlerini arttırmak isteyen kilise ve monarşi, topladıkları vergilerle işçi ve köylülerin öfkelerini üzerlerine topluyorlardı.

1933'te yapılan seçimlerle parlamentoda çok yüksek bir oy alan CEDA(İspanya Özerk Sağ Konfederasyonu) tek başına hükümete geçme şansı yakalamıştı. CEDA hükümete gelmeden, parlamentoda işçilerin ücretlerinin düşürülmesi yasayla onaylanırken, hükümeti destekleyerek İspanya, zenginlerinin ve kilisenin yanında olduğunu açıkça ortaya koymuştu.

CEDA'nın hükümete tek başına geçmesi üzerine UGT(Genel İşçi Birliği Sendikası), İspanya genelinde genel grev çağrısında bulundu. Genel grev için Alianza Obrera(İşçi İttifakı) birliği oluşturuldu. PSOE'nin(İspanyol Sosyalist İşçi Partisi) de içinde bulunduğu bu ittifakın amacı, toplumsal bir devrimden çok uzakta durmaktaydı. Sadece hükümete geçecek olan CEDA'yı engelleyerek, hükümetin cumhuriyetçi saflardan oluşmasını istiyordu. UGT kendisinin kontrolünde olmayan bölgelerdeki direnişlere hiçbir şekilde destek olmama tavrını devamlı sürdürdü. Alianza Obrera Birliği, UGT'nin zayıf olduğu bölgelerdeki işçi hareketlerini kontrol etmek için oluşturulmuştu. Bu kontrol mekanizmasıyla UGT, toplumsal ve ekonomik bir sınıf kavgası vermeyecek, demokratik 'özgürlük' rejimi cumhuriyet fikri için mücadele edecekti.

Anarşist bir sendika olan CNT (Ulusal Emek Konfederasyonu), toplumsal devrimden uzak olan Alianza Obrera'ya katılmasa da Asturias Ayaklanması'nda en ön saflarda savaşacaktı. UGT genel grev kararı aldıktan sonra, bunu hükümete bildirerek grevi yasallaştırması için hükümete bir gün süre verdi. UGT'nin Parlamento'yla yakın temas halinde olan tutumu belki de Asturias başarısızlığının temel nedeni olacaktı. Genel grevi bir gün önceden haber alan hükümet tüm grev öncülerini bir gün öncesinden tutukladı. Ordu Barcelona'da güçlü olan CNT'nin binalarına baskınlar yaptı. Asturias grevi CNT ve UGT'nin fikir çatışmalarına rağmen başlamıştı. 4 Ekim akşamı Asturias madencileri özerk bölgenin başkenti Oviedo'ya doğru yürüyüşe geçmişlerdi. Milliyetçi İspanya Ordusu, birlikler halinde gelen madencilere silahlarıyla saldırdı. Madenciler ellerindeki az sayıdaki silahla Aller ve Nalon nehirleri etrafındaki bütün sivil ve askeri muhafızların binalarını ablukaya alıp ele geçirmişlerdi. Bu hezimet sonrasında ertesi gün İspanyol milliyetçilerinin paramiliter yapılanması "silahlı escamotlar", merkezlerdeki CNT binalarına saldırılar düzenlemeye başlamışlardı.

Asturias ayaklanması hızlı büyümüştü. Özellikle La Felguera'da madenciler, İspanya Ordusu'yla çetin bir savaş veriyordu. CNT bu sırada da ele geçirdikleri kasabalarda halk meclisleri ve devrim komiteleri oluşturuyordu. Günlük yaşamsal ihtiyaçlarını işçiler kendi oluşturdukları komitelerle karşılıyordu. Bir yandan savaş sürüyor, bir yandan da devrim gündelik yaşamlara yayılıyordu.

UGT ise yoğun olduğu bölgelerde hiyerarşik komiteler kurarak kararlar alıyor ve kararları işçilere dayatıyordu. UGT'li sendika bürokratları oluşturdukları komitelerdeanarşistleri dışlamaya çalışırken UGT'li işçiler anarşist işçilerle büyük bir dayanışma halindeydiler.

7 Ekim günü ordu güçlü bir donanma ile Aviles ve Gijon liman şehirlerine yaklaşıyordu. CNT'li delegeler silah yardımı almak için UGT'nin güçlü olduğu Madrid'e giderek silah depolarından silah istemişti. UGT Madrid'te gizli bir devrim komitesi oluşturmuş ve bu komiteye CNT'yi sokmamıştı. Komiteden silah isteyen CNT'li delegelere de silah verilmemişti.

Depolarca silahları olmasına rağmen hiçbir şekilde Asturias'lı anarşist madencilere silah göndermeyen UGT'nin bu tutumu ileride korkunç sonuçlar doğuracaktı.

Yetersiz sayıdaki silahla İspanya Ordusu'na direnen anarşistler Aviles ve Gijon'u kaybetmişlerdi. Ertesi gün de 2 liman kasabası daha kaybedilecekti. Bu liman kasabalarının düşmesi Asturias'ın kaderini değiştirecekti. İspanya Ordusu Asturias'a yaptığı askeri sevkıyatı gemilerle bu limanlardan yapacaktı.

Asturias madencileri silah yetersizliğine rağmen görkemli bir direniş sergiliyorlardı. Maden ocaklarından kamulaştırdıkları dinamitleri kendi yaptıkları mancınıklarla atarak İspanyol Ordusu'na karşılık veriyorlardı. Az sayıdaki silahında bir süre sonra mermileri tükenmiş ve Asturiaslı madencilerin ellerinde sadece dinamitleri kalmıştı. Bu dinamitleri arada metrelerin kaldığı çatışmalarda faşistlerin üzerine yakın mesafeden elle atarak kendilerini savunuyorlardı.

CNT – *Ulusal Emek Konfederasyonu. İspanya'da en çok üyesi bulunan sendikadır.*

FAI – *İberya Anarşist Federasyonu.*

Asturias madencileri bu denli büyük bir direniş gösterirken, sosyalist sendika UGT ılımlı ve reformist bir koalisyon oluşturarak hükümete gelme düşüncesiyle hareket ediyordu. Genel grev direnişinin barışçıl olmasını istiyor, bu yüzden ellerinde bulunan depolar dolusu silahları İspanya Ordusu'na karşı direnen Asturias madencilerine ulaştırmıyordu.

Asturias madencilerinin görkemli direnişinin ardından merkezlerde CNT'ye büyük baskı uygulandı. CNT'nin sendika büroları kapatıldı, sendika delegeleri tutuklandı. Anarşist günlük gazete Solidaridad Obrera'nın çıkmasını engellemek için gazete büroları ve matbaaları askerler tarafından basıldı.

CNT uğradığı baskılara karşı yayınladığı bildiride "Bu kavgaya giriyoruz ve bu kavgayı kazanacağız. Kapanan sendika bürolarımızı tekrar açacağız" diyerek, faşist orduya meydan okuyordu.

Gözü kara Asturias maden işçileri ellerindeki az sayıda silahlarıyla 14 gün boyunca İspanyol Ordusu'na karşı direnmişti. Asturias Direnişi'nde yaklaşık üç bin maden işçisi Franco'nun başında olduğu İspanya Ordusu tarafından öldürülmüştü. Otuz beş bine yakın kişi de tutsak düşmüştü.

Asturias madencilerinin 1934 Ayaklanması'yla oluşturduğu direniş geleneği Franco rejimin iktidar döneminde de sürecekti.

1962-1963 Asturias madencileri

Asturias madencilerinin 1934'teki direnişleri, İspanya Devrimi'ni alevlendirmişti. Faşist Franco'nun ordusuyla iktidarı ele geçirmesinin ardından da madencilerin direniş geleneği sürmüştü. Asturias vadilerinden dağlara çıkan madenciler Maquis gerillalarına katılarak madenlerde başlattıkları direniş öyküsünü dağlarda da sürdürmüşlerdi.

Faşist rejimin, grevleri yasa dışı ilan etmesine rağmen 1962 yılının bahar aylarında Asturias'da birçok maden ocağında küçük çaplı grevler başlamıştı. İlk dalga grevler başarı göstermiş ve 1963 yılında elli bin işçinin bir araya geldiği büyük bir grev örgütlenmişti. Grevlerin yasadışı ilan edilmesine rağmen Franco bu grevlerden korkmuş ve bu grevleri görmezden gelmişti. Basın da sansür uygulayarak direnişi görmezden gelmeye çalışmıştı. Maden işçileri Franco'nun sendikasını reddetmiş ve maden ocaklarında kendi temsilcilerini seçip gizli bir sendikal örgütlenme oluşturmuşlardı. Grevin giderek büyümesiyle, Franco, işçilerin tüm taleplerini kabul ederek grevleri durdurmaya çalışmıştı. Franco, talepleri kabul etmesine rağmen grevlerde ön plana çıkan anarşistleri tutuklamaya başlamış, hapishanelerde işkenceden geçirmişti. Bunun üzerine anarşistler faşistlerin binalarına bombalı saldırılar gerçekleştirmişlerdi. Beş bombalı saldırı sonrasında beş anarşist tutuklanmış ve iki anarşist boğularak idam(uygulanan idam yöntemi "garroted") edilmişti.

1934 direnişiyle İspanya'da gelenek oluşturan Asturias madencileri 62-63 grevleriyle de faşist rejimin dizlerini tekrar titretmişlerdi.

2012’de de Gelenek Sürüyor

2012 yılında ise Asturias madencileri geleneklerinden hiçbir şekilde vazgeçmediklerini bir kez daha gösterdiler. Yarım asırdan fazla süren direniş geleneklerini ister diktatörlük olsun ister demokrasi adı altında olsun tüm baskılara rağmen sürdürdüler. 2012 yılında hükümetin kemer sıkma politikalarıyla kapitalizmin krizinin işçilere ödetilmek istenmesi üzerine Asturias madencileri grev başlattılar. Yolları keserek bir dizi eylem gerçekleştirdiler. Franco rejimine karşı dinamitlerle savaştıkları gibi bu sefer de patronların kolluk kuvvetlerine karşı sokaklarda çatıştılar. 1934 Direnişi’nde dinamitleri mancınıklarla atarak efsanevi bir direniş gösteren madencilerin torunları da 2012’de kendilerinin yaptıkları el yapımı havai fişek roketleriyle kolluk kuvvetlerine karşı direndiler. 2012 yılında Asturias madencilerinin sokaklara çıkması diğer sektörlerdeki işçileri de tetikledi. Grevin sekizinci gününde sekiz bin ulaşım işçisi aldıkları kararla greve başladılar. Örgütlü mücadeleleri sonunda iki ulaşım şirketiyle toplu sözleşme yapan işçiler, şirketin haksız maaş kesintisi yapmasını engellediler ve önceki kesintilerini de geri aldılar.

1934 yılında ayaklanan Asturias maden işçileri, 2012 yılına kadar süren bir öfkenin kıvılcımı oldular. Asturias’da faşist Franco ordusuna karşı başlayan direniş kültürü ödünç alınarak 2012’de de halen sürüyor.

Posia

Furkan Çelik

1934'ten 2012'ye Asturias Madencileri: “Onlar işçiydiler, devrimciydiler ve anarşisttiler”
22.10.2012

03.05.2020 tarihinde şuradan alındı: meydan.org

<https://tr.anarchistlibraries.net/library/furkan-celik-onlar-isciydiler-devrimciydiler-ve-anarsisttiler>

edu.wll.im